

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN TUSSENTIJD KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool Onze Wereld

Plaats : Amsterdam Zuidoost
BRIN nummer : 11WV|C1
Onderzoeksnummer : 284215
Datum onderzoek : 22 juni 2015
Datum vaststelling : 2 september 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	12

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 22 juni 2015 een tussentijds kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op Basisschool Onze Wereld naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 27 en 28 oktober 2014 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de opbrengsten en het onderwijsleerproces op basisschool Onze Wereld. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 26 januari 2015. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zeer zwak beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. In het kader hiervan voert de inspectie nu een tussentijds onderzoek uit om na te gaan of de in het toezichtplan opgenomen tekortkomingen zijn opgeheven en aan de afspraken is voldaan.

Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet is gebaseerd op de afspraken die in het toezichtplan zijn opgenomen. Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij de inspectie een aantal lessen heeft bijgewoond en gesprekken heeft gevoerd met de directie, intern begeleider en leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: Opbrengsten, aanbod, didactische handelen en leerlingenzorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Daarnaast heeft de inspectie enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften waaraan de school niet voldeed tijdens het eerdere kwaliteitsonderzoek. Of de school nu wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.		•			
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De kwaliteit van basisschool Onze Wereld is niet langer zeer zwak, maar zwak. De school is er in geslaagd om een aantal belangrijke tekortkomingen in het onderwijsleerproces op te heffen. Dit geldt voor het aanbod, het didactisch handelen en de leerlingenzorg. Het team werkt met veel elan aan verbetering, waarbij ook het leren van en met elkaar centraal staat. De vooruitgang die de school boekt in het onderwijsleerproces is, met uitzondering van technisch lezen, nog niet zichtbaar in de leerresultaten. Dit vraagt om meer tijd. Wel zijn de eindopbrengsten dit jaar voldoende. De schoolontwikkeling wordt ondersteund door een degelijk systeem van kwaliteitszorg. De koers is uitgelijnd in een plan van aanpak, waarin de samenhang van de ontwikkelingen centraal staat. Zo zijn de doelen gericht op het invoeren van de I-Zorgroute, het handelingsgericht werken en de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Nu is het zaak om de opgaande lijn vast te houden en de kwaliteit op onderdelen, zoals de afstemming en het woordenschatonderwijs, verder uit te bouwen en goede praktijken te borgen.

Toelichting

Context

De school participeert in de Kwaliteitsaanpak Basisscholen Amsterdam (KBA). Dit verbetertraject loopt nog een jaar door. Het team wordt bij de schoolontwikkeling ondersteund door een aantal externen (procesondersteuner, lerarenbegeleider, interim intern begeleider). De school voert een stevig personeelsbeleid om het verbetertraject kans van slagen te geven. In dit kader is al afscheid genomen van een aantal leraren. Verder kampt de school met een groot ziekteverzuim. Het vertrek en de uitval van leraren heeft tot gevolg dat enkele groepen te maken hebben met meerdere invallers. Met de recente benoeming van een aantal nieuwe leraren lijkt de situatie zich te stabiliseren. Het contract van de interim intern begeleider is, mede door uitval van de recent aangetrokken intern begeleider, verlengd.

Resultaten

De eindresultaten van 2015 liggen op de ondergrens die de inspectie hanteert en zijn daarmee voldoende (indicator 1.1). De leerlingen in groep 8 met een ontwikkelingsperspectief (OPP) zijn buiten de berekening gehouden. De school kan aantonen dat deze leerlingen zich naar verwachting ontwikkelen (indicator 1.4). De prognose voor de huidige groep 7 is voorzichtig positief.

De tussenresultaten zijn onvoldoende (indicator 1.2). De inspectie baseert haar oordeel op vijf toetsen, te weten technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen en wiskunde in de groepen 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6. Met uitzondering van technisch lezen in groep 4 liggen de resultaten onder het verwachte niveau.

Uit de trendanalyses die de school heeft gemaakt op basis van alle toetsresultaten (ook spelling en woordenschat), blijkt dat er sprake is van een licht stijgende lijn in de leerresultaten, maar dat dit nog niet voldoende is om de (in het verleden opgelopen) achterstanden ook echt in te lopen. De leraren werken met niveaugroepen en bieden vooral de zwakste leerlingen extra ondersteuning in de klas. Het blijkt dat de gemiddelde en beter presterende leerlingen echter minder profiteren van deze gedifferentieerde aanpak, terwijl bij deze groepen de meeste voortuitgang te boeken valt. Dit is een aandachtspunt voor de school.

Positief is dat de leraren steeds beter in staat zijn om analyses te maken van de toetsresultaten waarbij zij, ondersteund door de interim intern begeleider, ook kijken naar de oorzaken van uitval of stagnatie, zodat zij hun groepsplannen daarop af kunnen stemmen. Voor een deel zijn de leerachterstanden toe te schrijven aan de geringe kwaliteit van het onderwijs en de wisselingen van leraren. Voor een aantal groepen heeft de school een paar dagen in de week een dubbele bezetting geregeld, zodat leerlingen meer 'onderwijs op maat' kunnen krijgen. Verder worden maatregelen genomen om het aanbod goed te laten aansluiten op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Om zicht te krijgen op de hiaten die in de afgelopen jaren zijn ontstaan, heeft de rekenwerkgroep alle methodetoetsen geanalyseerd. Daarbij is bijvoorbeeld aan het licht gekomen dat er geen goede basis is gelegd om te leren automatiseren. De school zet nu diverse hulpmiddelen in om deze automatiseringsprocessen alsnog op gang te brengen. Daarnaast zijn er interventies gepland om een inhaalslag te maken bij technisch lezen voor de huidige groep 3 (straks groep 4). Verder is het Piramide onderwijs onder de loep genomen, zijn keuzes gemaakt in het aanbod en is de samenwerking tussen de voorschool en de kleutergroepen geoptimaliseerd. De leraren in de onderbouw hebben dit jaar hun certificaat gehaald om het nieuwe

observatie- en volgsysteem goed te kunnen hanteren. Hiermee kunnen zij snel en preventief handelen bij leer- en ontwikkelingsachterstanden.

Aanbod

De school biedt de leerlingen het aanbod tot en met groep 8 (indicator 2.2). Voor leerlingen die naar verwachting dit niveau niet zullen halen, stelt de school vanaf groep 6 een ontwikkelingsperspectief (OPP) op. Voorafgaand aan het loskoppelen van de leerlijn vinden gesprekken plaats met de ouders. Als zij daarmee instemmen vindt er nader onderzoek plaats om zicht te krijgen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Op basis van het te verwachten eindperspectief stelt de intern begeleider de leerdoelen c.q. het leerstofaanbod vast. De school heeft in vergelijking met het vorige onderzoek een grote inhaalslag gemaakt.

Didactisch handelen

In het verbetertraject staat het versterken van de leerkrachtvaardigheden centraal. Naast scholing en coaching vinden er regelmatig klassenconsultaties plaats, waarbij leraren gericht feedback krijgen op hun handelen. De focus van de ontwikkeling ligt op het klassenmanagement, het toepassen van het ADI model en het toepassen van de groepsplannen in de praktijk. Volgens de schoolleiding zijn de leraren steeds beter in staat om kritisch te reflecteren op hun eigen handelen en stellen de teamleden zich lerend op, waardoor er geleidelijk een professioneel werkklimaat ontstaat. De leraren waar de inspectie mee gesproken heeft bevestigen dit positieve beeld; zij geven aan dat zij trots zijn op de grote stappen die zijn gezet op alle fronten. Het 'samen leren en werken' als team zien zij als grote kracht.

De lessen verlopen ordelijk en gestructureerd en de leraren hebben zichtbaar een goede band opgebouwd met hun groep, waardoor het werkklimaat in de groepen stimulerend is en de lestijd goed wordt benut. De leraren hanteren een eenduidig model van klassenmanagement (GIP), waardoor de lesopbouw en werkwijze voor de leerlingen voorspelbaar is.

De uitleg is als voldoende beoordeeld en dit geldt ook voor de actieve betrokkenheid van leerlingen (indicatoren 5.1 en 5.3). De lessen zijn voldoende aansprekend (activeren voorkennis, betekenisvolle context) en doelmatig. Leraren leggen de leerstof beknopt uit en lichten de opdrachten en werkvormen duidelijk toe. Zij gaan ook na of leerlingen de uitleg begrijpen, voordat zij aan het werk gaan. De lessen zijn tevens meer interactief dan voorheen. Leraren stellen denkvragen en gebruiken coöperatieve werkvormen, waarbij leerlingen gestimuleerd worden om samen te werken. De leerlingen tonen zich in de meeste groepen actief betrokken bij de les, zowel tijdens de instructie als tijdens de fase van verwerking.

Leerlingenzorg

De school heeft een goede basis gelegd voor de zorg- en ondersteuningsstructuur. In dit kader is ook een degelijk ondersteuningsplan opgesteld waarbij naast de invoering van de I-zorgroute ook het opbrengstgericht en handelingsgericht werken centraal staat. De leraren hebben een intensief professionaliserings- en begeleidingstraject gevolgd om de toetsresultaten te leren analyseren en groepsoverzichten en groepsplannen te maken. Deze zijn er nu voor rekenen en voor technisch lezen.

De interim intern begeleider heeft alle dossiers op orde gebracht en heeft voor de leerlingen die dat nodig hebben een handelingsplan of ontwikkelingsperspectief opgesteld. Deze zijn sturend voor het handelen in de klas en de voortgang wordt nauwlettend gevolgd. Daarmee kan de school aantonen dat de leerlingen die extra zorg behoeven dit ook krijgen (indicator 8.3). Nu de curatieve zorg voldoet, wil de school zich richten op de preventieve kant van de zorg, waarbij de afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van leerlingen centraal staat. De meeste leraren leggen het aanbod voor de drie onderscheiden niveaugroepen en de leerlingen met een OPP vast in hun dagplanning en evalueren dit regelmatig. Op schoolniveau is het van belang om dit goed te borgen, zeker omdat er ook weer nieuwe leraren zijn die het scholingstraject niet, of maar ten dele, hebben gevolgd.

Tot slot

De school is er in geslaagd om het onderwijs op een aantal cruciale onderdelen te verbeteren. De lessen zijn nu wat de basale onderdelen betreft (uitleg, taakgerichtheid, actieve betrokkenheid) op orde en leerlingen krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben. Verder is de basis gelegd om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Door alle wisselingen in het team is het nodig om de kwaliteit van het onderwijs en de continuïteit van het verbetertraject goed te borgen. De leerresultaten zijn nog steeds risicovol. Verder steunt het handelen van het team op dit moment nog erg op de externen en is het van belang om het eigenaarschap verder te versterken. De inspectie is positief over de wijze waarop de directeur de schoolontwikkeling en de kwaliteitszorg aanstuurt. Het plan van aanpak wordt conform de planning uitgevoerd. Tussentijds worden de doelen geëvalueerd en op basis van de zelfevaluatie wordt het beleid indien nodig op onderdelen aangescherpt. Op basis hiervan en de inmiddels gerealiseerde kwaliteit, heeft de inspectie er vertrouwen in dat de school, mits zij de doorgaande lijn weet vast te houden, volgend jaar weer in aanmerking kan komen voor een basisarrangement.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs is verbeterd, maar vertoont op onderdelen nog belangrijke tekortkomingen. De kwaliteit van het onderwijs is niet meer zeer zwak. Daarom wijzigt de inspectie het eerder toegekende arrangement van zeer zwak naar zwak. De school blijft onder intensief toezicht van de inspectie vallen.